

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O concepție economică greșită. — Despre transporturi și rolul lor în producție. — Cruțare. — Institutul ungar pentru comerțul extern. — Situația. — Impozite. Legea timbrelor. — *Cronică:* „Furnica” cassă de economii, Făgăraș. „Industria Aurului” soc. anon. Abrud. Fuziuni de bănci românești ardeleni. Sporirea impozitelor. Contabilitatea în partidă dublă în administrațiile de stat. Școala Minieră a Statului din Baia-Mare. Datoria totală a economiei germane. Turisții americani. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Dalorilor la București.

O concepție economică greșită.

Trebuie să recunoaștem că sunt români cari nu văd cu ochi buni activitatea industrială, fabricile și produsele aparținând străinilor, mai bine zis minoritarilor din țara noastră.

Revista Economică de 31 ani a apreciat și sprijinit chiar desinteresat toate ramurile de activitate economică românească: industria, atât de mică cât a fost, comerțul, meseriile, din finiturile ardeleni.

Nu putem admite însă o părere eronată, o concepție economică greșită, am putea spune, pe care o au unii dintre români, de multe-ori chiar dintre industriași sau comercianți, cu frică de concurență sau cu un spirit de afaceri neformat încă bine. Aprobând această atitudine ne-am face și noi părtași la această concepție. Ideea mai e împărtășită încă și de mulți laici chiar intelectuali, la cari atitudinea e de altfel îndeajuns de explicabilă. Discută și sunt sentențioși, ignorând cu totul substratul economic al chestiunii.

Întreprinzătorul român, fie el comerciant sau meseriaș, trebuie femeinic pre-

gătit și inițiat în profesia sa, așa fel, să egaleze pe cel minoritar și să fie ajutat totodată și din partea conaționalilor săi. „Cât mai bine în toate privințele”, trebuie să fie deviza permanentă a acestor români. — Într’o țară democratică — nu înțelegem democrația în sensul celei propoveduite de partidele politice — un industriaș sau comerciant minoritar, cetățean născut pe pământul țării noastre, paucic, onest și cu supunere față de legile statului nostru, trebuie să se bucure de cea mai deplină libertate în exercitarea profesiei sale. Nimeni, nu credem că va contesta deplina libertate de cari se bucură minoritarii în statul român.

Considerând industria trebuie s’o recunoaștem din capul locului că, deși nu tocmai dezvoltată în țara noastră, aparține poate, doar un sfert, românilor. — Cauza fundamentală e lipsa de spirit de afaceri a românului în comerț și mai ales în industrie. Apoi mai sunt: curajul, perseverența și cumpătatea care lipsesc. Românul nu poate, de multe-ori, să se fină la justa măsură a acestor trei elemente și cade ori într’o extremă ori în alta. Pentru un timp, ocupația de preferință a românului va fi tot agricultura și cele mai îndreptățite speranțe le avem pentru viitor, când el va încerca cu succes și ’n industrie.

Sunt multe produse — fabricate în formă mai simplă, pe cari consumul intern trebuie să și-le procure neapărat din țară, aceasta fiind chestie de prestigiu în afară și totodată necesar pentru favorizarea balanței comerțului nostru extern, prin micșorarea la maximum a importului. A ni le procura prin industria națională, fie ea și minoritară, nu-i decât

un folos pentru țară, căci aceste industrii întrebuințează materii prime indigene, lucrători români, plătește impozite statului român și renta capitalului investit rămâne tot în țară. *Astfel se poate spune că o industrie chiar dacă-i minoritară e totodată și a țării.*

Cu alipirea nouilor provincii, minoritarii, îndeosebi elementul german, au adus cu întreprinderile lor un însemnat aport la mărirea industriei din România. Trebuie să mai recunoaștem că într-o măsură oare-care unele orașe își datorează starea lor înfloritoare, spiritului de afaceri, de creații în domeniul industrial, pe care-l au minoritarii. Un bun exemplu îl poate da chiar Sibiul. — În schimb și minoritarii, în special Sașii, trebuie să recunoască că în urma mării statului român, n'au avut decât câștig prin aflarea de noi debușeuri în provinciile țării vechi. Postavul și păturile dela Cislădie, brânzeturile și salamul de Sibiu, ca și alte produse, se găsesc azi în desfăcere la București, Constanța, nordul Moldovei etc. O industrie care se sufocă prin vechia situație geografico-politică a Sibiului, azi a ajuns la o frumoasă prosperitate. Am arătat într'un articol din numerile trecute ale revistei, condițiunile mai mult decât mulțumitoare în cari s'au prezentat fabricatele industriei sibiene la o expoziție de scurtă durată. Industria Sașilor din Ardeal are șansele de-a face frumoase progrese și în viitor.

Între lumea de afaceri săsească și cea românească există legături. Aceste legături însă sunt într'un sens prea limitat și întrebuințate cu o mare doză de prudență. — Cel puțin, în ceea ce privește lumea de afaceri, pe fărămul economic, am dori o colaborare între Sași și Români. — Această colaborare ar aduce foloase apreciabile și fiecărei națiuni în parte și finutului nostru. Istoria ne amintește și de legăturile de ordin economic dintre cele două națiuni de aici și chiar de același fel de legături între Sași și vechea Țară românească de peste Carpați. De ce nu s'ar continua.

Se știe de altfel că... zidurile chinezești nu folosesc niciodată la nimic și nimănui.

B.

Despre transporturi și rolul lor în producție.

Orice războiu are desigur ca efect nu numai ruperea de legături intime dintre state, dar chiar o deranjare economică a fiecărui stat. Dacă acest lucru este adevărat pentru războaiele din trecut el s'a făcut în cel mai înalt grad simțit în urma războiului mondial. Efectul acesta se explică nu numai prin proporțiunile neobișnuite pe care acest războiu le-a avut, dar și prin faptul că acesta este primul războiu mai de seamă, care cade în epoca economiei mondiale, adică într-o epocă în care legăturile dintre popoare au căpătat o importanță considerabilă.

Opera de refacere care trebuie să acopere toate relele războiului cere o extensiune și intensificare cât mai mare a producției. Dar această intensificare a producției are ca principiu călăuzitor: transport, ușor, sigur și ieftin. Iată dar elementul cel mai esențial pentru ca o industrie să trăiască, să prospereze și să se desvolte. Viața unei industrii e legată de acest element esențial de posibilitatea și de ușurința transportului produselor ei. Iată de ce marile industrii se așează pe marginea canalelor de navigație, la malul mărilor sau în apropiere de o cale de comunicație ușoară și ieftină.

Dacă privim hărțile țărilor celor mai industriale, vom vedea că ele sunt brăzdate cu canale artificiale de navigație, ca pânzele unui patanjen. Belgia, Franța, Germania, Olanda etc. sunt pline de asemenea canale pe marginea cărora s'a dezvoltat industrii numeroase, care pot să lupte cu concurența tocmăi din cauza facilității transporturilor produselor industriale.

Deci după-cum vedem o industrie nu poate trăi și desvolta fără căi de comunicație.

Înainte de războiu, industria cea mai importantă din vechiul Regat era industria agricolă.

Prin perfecționarea produselor noastre, prin costul ieftin al mâinei de lucru și prin prețurile mari oferite de străinătate, proprietarii mari de moșii au fost îndemnați să lucreze pământul mai bine, producând astfel cât mai mult.

Totuși prin toate perfecțiunile produselor agricole înainte de războiu mari exportatori de cereale primeau reclamațiuni din partea cumpărătorilor străini și aceasta numai din cauza lipsei de mijloace de transport cari să fie la înălțimea producției.

Pierderile erau considerabile din cauza imperfecțiunii transporturilor și mai ales a mijloacelor de păstrare și condiționare a cerealelor noastre.

Produsele cari ajungeau în porturi rămăneau expuse intemperiilor sub cerul liber pe platformele porturilor până ce le venea rândul să fie încărcate cu spinarea în mod primitiv și rudimentar căci nu aveam nici magazii de depozitare nici instalațiuni pentru descărcarea produselor în șlepuri (cazul cu porumbul exportat și mucegăit).

Din cauza acestor greutăți și lipsuri produsele cele mai importante ale industriei noastre erau încărcate cu cheltuieli mari, deci beneficiul nu era cum trebuia.

Statul nostru pătruns de asemenea lipsuri începuse să studieze construcții de magazine în porturi și prin stații începuse îmbunătățirea materialului de transport, dar a venit războiul care a schimbat radical situația țării noastre.

Prin alipirea la patria-mamă a provinciilor desrobite prin împărțirea pământului urmașilor celor cari cu sângele lor au pus capăt lanțului de suferinți și mărit hotarele țării creind România-Mare, producțiunea țării noastre s'a schimbat cu desăvârșire. De unde mai înainte eram o țară eminentemente agricolă azi vedem că mergem cu pași repezi către o dezvoltare industrială din cele mai pronunțate.

Dar pe când țara a crescut pe teren industrial, elementul cel mai important, acela al transporturilor a suferit diminuare însemnată din cauza războiului, neputând corespunde nevoilor necesitate de dezvoltarea producției și industriei noastre.

Canale de navigație cari să conducă către Dunăre produsele industriale din diferitele ținuturi ale țării, după-cum sunt în alte părți, nu avem. Căile noastre ferate cu un material insuficient, în condițiuni ce nu mai corespund traficului actual de care avem nevoie sunt supra-încărcate și nu mai pot face față cerințelor industriale.

În aceste condițiuni industria suferă, nu poate să se desvolte, produsele devin din ce în ce mai scumpe, consumătorul, fiind nevoit să suporte această scumpire, iar concurența străină găsește mijlocul de a îngreuna și mai mult situațiunea industriei noastre.

Deci față de aceste greutăți enorme ce pun în pericol existența celor mai însemnate industrii, ce e de făcut?

Opera ce trebuie să îndeplinim e destul de mare. Adevăratul adevăr trebuie să pătrundă în inimile noastre, căci fără de căi de comunicație, o țară nu poate progresa, bogățiile naturale ale ei rămân îngropate în pământ sau putrezesc în magazine.

Natura ne-a înzestrat țara cu o poziție geografică din cele mai favorabile, cu bogății naturale și cu situație în stare de-a deveni una din țările cele mai perfecționate în căi de comunicație.

România scaldată pe toată lungimea ei dela sud, de cel mai mare fluviu al Europei, cale ușoară și ieftină de comunicație naturală, care conduce prin gurile lui către mări spre oceane până în ținuturile cele mai depărtate bogățiile solului și subsolului. Stăpânitoare deplină a gurilor acestui mare fluviu, brăzdată cu ape ce curg dela Nord spre Sud către acest mare colector, ape susceptibile de-a fi transformate în căi navigabile și dătătoare de forță electrică, necesară producției materialului rulant, nu așteaptă decât hotărârea fiilor ei, unirea tuturor, voința nestrămutată de muncă pentru a deveni țara cea mai ideală, atât ea producțiune, cât și ea mijloace de transport.

Dacă viața și progresul unei țări, rezidă în existența și facilitatea mijloacelor de transport, și dacă suntem pătrunși de acest mare adevăr, urmează să ne concentrăm toate puterile de care dispune națiunea noastră, pentru îndreptarea, completarea și pentru perfecționarea mijloacelor

noastre de comunicație pe drumurile de fier, pe ape, pe șosele și prin aer.

Lungimea căilor noastre ferate este cea 20.000 km. din cari mai mult de $\frac{1}{2}$ sunt exploatare de stat, iar restul le dețin particularii făcându-se și circulație publică.

Extensiunea liniilor cari să lege centrele de mare producțiune ale țării cu Dunărea, completarea rețelelor în porturi, dezvoltarea rețelelor secundare, crearea de linii directe în unele regiuni industriale, stabilirea de linii de primul ordin cari să ne permită dirijarea produselor noastre către mare și către frontierele statelor vecine, pentru un trafic internațional, electrificarea cel puțin parțială a rețelelor noastre de căi ferate trebuie să formeze preocupățiunea noastră de toate zilele, pentru ajungerea cât mai repede la realizarea lor.

Rezultatele și măsurile luate de diferite state ale căror c. f. au suferit deasemenea din cauza războiului ne poate servi de model.

Scăldată la Sud de cel mai important fluviu al Europei, Dunărea, stăpână a gurilor acestui fluviu, posedând în interior cursuri de ape ce traversează țara și merg către Dunăre sau afluenții săi, România se prezintă în condițiuni destul de favorabile putând dispune de căi de transporturi din cele mai importante.

Pentru a putea ajunge să satisfacem pe o scară mai restrânsă trebuințelor interne ale transporturilor, ne trebuie în primul rând voință și muacă.

Totuși să nu ne mângâiem cu speranța viitorului singurul judecător al faptelor omului, că dacă vom înmulți rețeaua de c. f. vom ajunge să contribuim la sporirea producției, fără să creem magazine sistematice, porturi bine utilizate, cu instalațiuni cari să permită o manipulare a produselor ușoară și ieftină.

Chiar dacă producțiunea unei industrii ajunge la o asemenea perfecțiune încât producătorul să poată vinde în fabrică cu un preț convenabil, dacă transportul, conservarea și înmagazinarea mărfurilor se face în mod primitiv și costisitor producțiunea se alterează sau e încărcată cu cheltuieli, încât rezultatul muncii se pierde, producțiunea ne mai fiind rentabilă producătorul neputând lupta cu concurența cauzată de dificultățile desorganizării mijloacelor de transport, anemiează producția concediază lucrătorii sau la urmă desființează fabrica apucându-se de alte ocupațiuni mai rentabile.

Perfecționând căile noastre de comunicație, ajungem să devenim una din țările cu un viitor din cele mai strălucite.

Este timpul ca să ne îndrumăm cât mai repede în această direcțiune și să nu pierdem nici un moment pentru întocmirea și punerea în aplicare a unui program bine studiat pentru înzestrarea țării cu utilagiul necesar sportirii avuției ei.

Am cheltuit miliarde pentru ea să ducem războiul am sacrificat floarea tinerimii noastre, am stropit cu sângele copților noștri fiecare petec de pământ al țării, am îndurat cele mai negre chinuri pentru ea să ne reîntregim neamul.

Vitejia copiilor noștri și sacrificiile ce-am făcut ne-au strâns la un loc. Visul nostru și al

strămoșilor noștri este acum o realitate. Cei cari am fost destinați să vedem acest vis realizat, trebuie să fim la înălțimea sacrificiului acelor cari zac Munții Transilvaniei și ai Bucureștilor în văile Basarabiei și Moldovei.

Timpul discursurilor și al viselor trebuie considerat ca trecut acum e vremea faptelor, muncii, produsul dezvoltării mijloacelor de (transport) producție al punerii în valoare a tuturor bogățiilor de cari dispunem.

Ora artificiilor a trecut.

Ca încheiere trebuie să pătrundem în adevărul că ridicarea noastră economică nu se poate face decât prin muncă, cinste și economie.

Cruțare.

— Un capitol din „Edictul sacru” chinez. —

În anul 1670 împăratul Chinei Kanghi a adresat poporului său un edict avertizator, care a trebuit citit poporului în fiecare lună, sute de ani de-a rândul, din partea mandarinilor.

Cele 16 puncte de admoniție ale împăratului erau așa de scurt compuse, încât un înalt demnitar de stat Wang-Yo-pu, din Shen-si, s'a simțit îndemnat să scrie la acel edict un comentariu, devenit ulterior celebru.

Acest comentariu spune unele lucruri demne de notat și de urmat și oamenilor din zilele de azi și prezintă totodată un capitol interesant din viața și practica Chinezilor. Somațiunea a cinceia a împăratului zice: „Fiți cruțători, ca să nu duceți lipsă”. La acest punct Wang-Yo-pu adaugă următorul comentariu:

„Domnul celor 10.000 de ani” (adecă împăratul) vrea să zică: Pentru satisfacerea necesităților zilnice omul este nevoit să cheltuiască continuu bani.

Cheltuielile anuale pentru trai și îmbrăcăminte pot fi calculate înainte. Dar mai obvin și cheltuieli neprevăzute, de exemplu nașteri, caz de măritiș sau de însurătoare, boală ori caz de moarte în familie, etc. Dacă în vremuri bune nu vei cruța, de unde vei acoperi aceste cheltuieli? Proverbul spune: „In zilele de belșug, gândește-te la zilele de lipsuri, ca să nu fi nevoit să-ți aduci aminte în zile de lipsuri, de zilele de belșug”.

Astfel de proverbe sunt chemate să trezească pe om din bună vreme la realitate.

Durere, există oameni, cari zic: dacă avem vin, voim să ne și îmbătăm; grijile de mâne, le vom suporta mâne! Auzind astfel de vorbe, ceice deja poartă vestminte scumpe, cred, că trebuie se facă și mai mult lux. Nu uitați că în vremile de mai de mult, bărbajii purtau, abia la etatea de 50 de ani, vestminte de mătase și-și permiteau să mănânce carne abia la 70 de ani; vechii împărați nu tăiau boi, înalții demnitari oi, clasele

de mijloc porci și cele de jos câni, decât numai la prilejuri deosebite. Este deci evident, că pe atunci poporul trăia mai cu cruțare decât azi.

În vremurile trecute, mult laudate, oamenii lucrau și cruțau. Dacă nu lucrezi, prea firesc că nu poți să te înstărești, să te îmbogățești; duci lipsă, dar prin aceasta nu împiedeci pe nimeni, să progreseze, să dea înainte în bună stare. Dina ta este mică. Dar dacă ești bogat de acasă, dela părinți și risipești în mod ușuratic averea ta, pe care a adunat-o poate zece generații, și nu-ți este prea mult să cheltuiești într-o zi venitul unui an, atunci comiți o crimă față de antecesorii tăi!

Gândiți-vă odată: ostașii își primesc regulat solda în produse și argint: dacă nu vor ști să umble cu cruțare cu cele primite, dacă vor voi să mănânce și să bea totdeauna bine, atunci se cheltuiește în o lună, ceea ce trebuia să fie deajuns pentru mai multe luni. Atunci încep să ia împrumuturi și sunt gata să plătească 7—8% dobânzi lunar. Se cufundă zilnic, tot mai mult în datorii și într-o bună zi dobânzile sunt mai mari decât capitalul.

Și voi, poporul, ar trebui, în anii buni, să puneți cât mai mult la o parte. Dar vouă vă place mai mult să aranjați serbări, să mergeți la spectacole, să clădiți temple, să purtați pe idoli voștri în procesiuni și să vă întreceți unul pe altul în cheltuieli. Gândiți-vă: dacă faceți datorii chiar și în ani buni, cum vreți să eșiți în anii răi? Sunt aici ostași, cărora stăpânirea nu le detrage nici când din soldă, nici măcar un Cent (ban) și tot ajung la lipsă! Avem un popor, căruia soartea i-a hărăzit totdeauna destul pentru vestminte și alimente, și totuși duc lipsă soldații și poporul. Aceasta provine de acolo, că nu știu chivernisi, nu știu cruța.

Apoi mai este o clasă de oameni, a căror moși au strâns cu sudoarea feței lor averi. Strămoșii nu se îmbuibau, umblau rău îmbrăcați, grijeau și munceau din greu, până au putut aduna avere. Dar copiii și nepoții lor nu se gândesc la aceasta și toacă tot. Oamenii aceștia, dacă văd pe alții îmbrăcați în mătăsuri, tute și de grabă fac și ei așa; văd pe cineva la preumblare călare se lasă și ei purtați în brancardă (jeț portabil); pe scurt: se gândesc numai să întreacă pe alți oameni în lux. Zilnic se poate auzi aceiași poveste: de teamă de a nu fi considerat ca persoană distinsă, se face cel mai mare lux, până se toacă averea moștenită. Obișnuși cu luxul, astfel de oameni sunt incapabili să muncească și se prăpădesc repede. Cei mai slabi pleacă la cerșit și dacă nu primesc nimic, mor pe drum ori într'un șanț, iar cei mai tari merg între bandiți. Arestați, capătă pedepse grele. Sunt huiduiți de

oameni și trebuie să audă, că deja părinții lor, erau oameni de nimic, o vătămare, care cade greu și unul câne răios.

Dar și la cruțare să te lași condus de anumite principii. Cruță, unde cruțarea este la locul ei. Nu fi sgârcit, avar. Ambiția ta să fie a aduna, nu a cheltui bani. Este mai bine să se zică, că în satul nostru sunt oameni din vremile vechi, demodați, cari nu țin pas cu mersul vremii, decât să ne ruinăm familiile prin lux. Nu trebuie să ai vestimintele cele mai bune și în ce privește mâncarea și băutura, nu trebuie să-ți propui a cheltui necondiționat o anumită sumă. Chiar și la ospete (cununți) și înmormântări, nu cheltui mai mult, decât îți permit mijloacele. Nu-ți pese de parada, ce o fac alții la asemenea ocaziuni.

Dacă se căsătorește fiul tău ori fata ta, ai datoria, să-i dotezi cinstit; dar ține seamă de mijloacele ce le ai. De ce vrei să-i echipezi, doțezi, peste puterile tale materiale? Are rost să cumperi vestiminte scumpe, mățăsuri, giuvaericele, brancarde, umbrele scumpe și tobe; să angajezi muzicanți, să tai porci și să junghii oi, până te înfunzi în datorii până în gât? Zici, că le faci toate acestea numai din dragoste față de copiii tăi; dar uiți cu totul, că îți nenorocеști și copiii, dacă faci datorii.

Dacă-ți mor părinții este de datoria ta fiiască să-i înmormântezi în mod demn și cinstit. Veți alege stierul intern și extern, amăsurat mijloacelor tale; asemenea rufe și vestimintele de lipsă și-ți vei înmormânta mortul în liniște. Cu aceasta și-ai împlinit datoria fiiască. De ce nu le îndeplinești toate acestea cu toată liniștea, ei alergă la preoți, ca să murmure rugăciuni, înviți oaspeți, aranjezi o serbare, angajezi muzică și o trupă de comedianți, le servești vin de orez, încât în scurtă vreme larva pătrunde până la cer; unii fac pozne, alții joacă și sar, până are înfățișarea, că pierderea părinților tăi este pentru tine și ai tăi prilej de bucurie. În privința aceasta trebuie să vă mai schimbați cu toții. Fiecare să cheltuiască numai atât, cât îi permite averea, punga.

În ce privește casele și aranjamentul vostru intern încă să fiți mai modești. În zile festive, când vă cercetează rudeniile și prietenii, nu le serviți mai mult decât este obiceiul locului și nu căutați a întrece pe alții.

Pentru a rezuma toate: bogăția, bunăstarea își are izvorul în cer și în pământ; este ocrotită de stăpânire (guvern) și a fost adunată, cu multă trudă și osteneală, de părinții și moșii voștri, ca voi, urmașii, să trăiți ceva mai fericiți.

Păstrați-o, căci atunci veți fi totdeauna voioși; bateți-vă burta de bucurie și împreună cu voi se

bucură și „Domnul celor 10.000 de ani“, care v'a dat aceste îndrumări.

Povețile acestea, date poporului chinez, din partea împăratului, încă acum aproape 300 de ani, se potrivesc de minune și pentru poporul nostru, din zilele de azi, atât dela orașe, ca și dela sate.

Ar trebui continuu repetate, la fiecare ocazie la întruniri, și prin presa pentru popor, în atențiunea căreia le recomandăm în special. Relele semnalate mai sus există și la noi în mare măsură și pot fi vindecate în parte ori de tot numai prin luminarea poporului, asupra efectelor lor dezaastroase.

Institutul ungar pentru comerțul extern.

În Budapesta pe la începutul anului crt. s'au pus bazele „Institutului Ungar pentru Comerțul exterior S. A.“, fondat de către 8 Bănci mari în tovărășie cu Statul.

Din capitalul social de 1 mil. pengö subscris în întregime și în părți egale de Băncile participante, se va ceda 25% cercurilor interesate.

Consiliul de administrație se compune din 2 reprezentanți ai Statului din directorii generali ai băncilor participante și opt reprezentanți ai cercurilor interesate. Atât postul de președinte, cât și cele de Consilieri sunt onorifice, nebeneficiind de tantieme.

În afară de Consiliul de administrație se mai constituie un comitet de 20 persoane cu scopul de a controla activitatea societății. Jumătate din aceștia sunt numiți din partea Statului, iar cealaltă jumătate de către direcțiune dintre cei mai reputați oameni de specialitate.

Obiectul societății este promovarea exportului produselor ungare și ajutorarea caselor industriale și comerciale ungare de a participa la licitațiile publice de aprovizionare din străinătate. Ajungerea scopului se urmărește prin organizarea de servicii de agentură și comision pe piețele străine. Va organiza în străinătate o propagandă sistematică în favorul produselor ungare, va participa la organizarea târgurilor internaționale de mostre. Va aduna toate datele informative necesare comerțului și industriei exportatoare, căutând ca acestea să fie cunoscute de toți cei interesați. Negot în cont propriu nu va face. Ori cine vrea poate beneficia de serviciile institutului.

Structura institutului este construită așa, ca să servească exclusiv binele public. Dealtfel contractul încheiat între institut și guvern precizează până în cele mai mici detalii îndatoririle institutului și mijloacele ce trebuie să folosească întru

ajungerea scopului. Guvernul va subvenționa institutul timp de 5 ani de zile cu câte 300.000 pengö anual. Ca programul fixat în statute și contractul cu statul să fie strict observat, se institue un comisar al guvernului pe lângă institut.

Finanțarea exportului nu se va face direct de către institut. Prin intermediul și la propunerea institutului însă, băncile fondatoare vor pune la dispoziția exportatorilor credite până la suma de 5 milioane dolari, pentru cari statul ia garanție.

Situația.

Noua lege a burselor s'a depus. Necesitatea reformării fundamentale nu numai a vechei legi a burselor, ci și a târgului a fost dictată de situația anormală ce și-a făcut loc în anii din urmă în târgul nostru de efecte, îmbrăcând un caracter general și permanent.

În trecut comitetul bursei cu toate ocaziunile de perturbare mai pronunțată a mecanismului bursei, a căutat asanarea relexelor prin introducerea de dispozițiuni restrictive în târg, cari nici când nu au putut fi aplicate și întotdeauna au fost încălcate de practica liberă.

Neținând seamă de experiența trecutului legea nouă își însușește toate aceste restricțiuni și dă organismului bursei un caracter strict oficial.

Prin introducerea operațiunilor pe termen — a căror suprimare de altfel a cauzat în mare parte anarhizarea bursei noastre — creindu-se târgului o nouă situație, nu-i exclus ca noile dispozițiuni ale noiei legi să poată prinde rădăcini.

Prin noua lege, bursa este instituțiune publică, investită cu personalitate juridică conducându-se în mod autonom. Agenții oficiali sunt ofițeri publici, iar funcționarii bursei încadrați în statutul funcționarilor publici.

Din Asociația bursei pot face parte numai comercianții, cari fac în mod profesional negocieri având caracterul operațiunilor de bursă din specialitatea respectivă.

Drept de a intra în bursă au numai membrii Asociației, agenții oficiali, suplinitorii și remizierii acestora. Persoanele particulare pot intra numai excepțional cu autorizarea comitetului bursei.

Operațiunile de bursă sunt restrânse strict la acelea, ce se fac în timpul și localul bursei oficiale, iar dreptul de negociere și lichidare a operațiunilor sunt rezervate exclusiv agenților oficiali. Ca să se dea o mai mare siguranță operațiunilor se prevede sindicalizarea agenților oficiali și se mărește cautiunea acestora la 1 milion Lei.

Prin noua lege se suprimă complet târgul liber. Ea neținând seama de loc de practica liberă a târgului nostru de efecte, reprezintă numai modul de vedere al oficialităților.

*

Sferele oficiale sunt pe toate terenurile extrem de ocupate. Pe lângă extinsa activitate legiuitoare, importanță netăgăduită are acțiunea întreprinsă de Institutul de import-export de pe lângă Banca Centrală a cooperației, care a început să dea

agricultorilor avansuri pe cereale, întrucât aceștia se obligă a-și valoriza recolta prin intermediul ei.

Apoi noile sume ce statul anunță că le va da pieței în luna August și anume: 6 miliarde din sumele reținute de teama golului bugetar și 4 miliarde din tranșa a doua a Consorțiului de chibrite. Toate aceste sume vor fi folosite pentru achitarea datoriilor restante ale statului și diverse lucrări publice.

Nu sunt în aceeași situație și sferele comerciale și industriale particulare. Activitatea acestora este tot foarte redusă, iar situația lor lasă mult de dorit. Puterea lor de inițiativă și întreprindere este complet paralizată. Din nici o parte nu au nici un ajutor.

Vina o poartă și guvernul, care în ultimul timp a creat noi instituțiuni economice privilegiate conduse pe baze pur comerciale.

*

În săptămâna din urmă bursa a fost lipsită complet de viață. Cu toată lipsa de transacțiuni însă, din cauza unor cereri izolate în Reșița, Credit Minier, IRDP, Letea etc. prețurile au fost foarte susținute.

București.

Remizier.

Impozite. Legea Timbrului.

Conform ordinului telegrafic al Ministerului de Finanțe Nr. 192.835 din 23 Iulie 1929, impozitul pe salarii exigibil cu începerea dela 1 Iulie 1929, se sporește cu 10%, noua cotă fiind de 4.40% și 8.80%.

Impozitul mobilier exigibil cu începerea dela 1 Iulie 1929, se sporește cu 10% aplicându-se la impozitul sporit conform legii din 1 Ianuarie 1929. Prin urmare noile cote la impozitul mobilier vor fi 18.15%, 12.10%, 9.68% și 6.05%. Adțiionalele de 3% rămân neschimbate.

*

În conformitate cu legea pentru modificarea impozitului pe lux și cifra de afaceri din 30 Martie 1927 și publicată în Monitorul Oficial Nr. 159 bis din 22 Iulie 1929 s'a majorat cu un procent de 10% impozitul pe lux și cifra de afaceri dela data promulgării legii, acest impozit se va calcula majorat adică după mărfurile specificate în nomenclatura tarifului vamal unitar, după care se percepea un impozit de 2% se va percepe 2.20% la cele cu 10% se va percepe 11% și la cele cu 15% se va percepe 16.50%, acest nou impozit intră în vigoare cu începerea dela data de 22 Iulie 1929.

CRONICĂ.

„Furnica” cassă de economii, Făgăraș, precum suntem informați, a decis deschiderea unei sucursale în Sighișoara pentru servirea populațiunii din județul Târnava-mare.

Firma sucursalei este deja înregistrată la tribunalul competent și în curând sucursala își va începe activitatea.

*

„Industria Aurului“ soc. avon. Abrud. Societatea aceasta, înființată la 1923 cu un capital soc. de 10 milioane, în urma împrejurărilor nefavorabile și a unor pagube elementare suferite (foc) a luptat dela început cu mari dificultăți. A încheiat bilanșurile anilor 1923—1927 continuu cu pierderi, cari s'au cifrat cu Lei 2,156.132. Anul 1928 asemenea s'a încheiat cu pierdere de Lei 510.620.

Societatea, dacă nu a fost în situație să distribue în anii expirați nici un dividend, în schimb a îndeplinit în Munții Apuseni un rol social și economic, oferind existență la rotund 100 de familii de muncitori minieri, lipsiți altfel de posibilități de câștig la ei acasă în Munții Apuseni.

Conform dării de seamă publicată de Consiliul de administrație „Industria Aurului“, în ce 6 ani expirați, a produs în total 111.552.35 gr aur fin, valorat în total cu Lei 12,865.881, producția fiind, an de an, în creștere. A mai produs și 30.790.89 gr. argint, în valoare de Lei 1 mil. rotund.

A prelucrat pentru producerea aurului în total 11.122 tone, conținutul unei tone fiind de 10 grame aur fin.

În ce privește viitorul acestei societăți, darea de seamă este optimistă și Consiliul de administrație speră a putea ridica în viitor în mod satisfăcător rentabilitatea capitalului investit.

*

Fuziuni de bănci românești ardelen. Băncile „Ajutorul“ din Șelca-mare (Târnava-mare) și „Banca Poporală“ din Pui (jud. Hunedoara) vor fuziona cu „Cetatea“ bancă economică comercială în Brașov.

Ele-și vor continua activitatea ca sucursale a băncii „Cetatea“.

*

Sporirea impozitelor. Guvernul a trimis Consiliului Legislativ, pentru opinie, următoarele proiecte de legi, ce urmează a fi prezentate Parlamentului, pentru votare, încă în sesiunea actuală.

Proiectul de lege pentru:

Sporirea impozitelor directe cu 10 la sută.

Sporirea taxelor de timbru cu 10 la sută.

Sporirea impozitelor pe lux și cifră de afaceri cu 10 la sută.

Sporirea taxelor pe spectacole la cinematografe, fixându-se taxe fixe după clasa localului de cinematograf.

Sporirea dobânzii, ce se percepe la impozitele către Stat, în întârziere, dela 9 la 15 la sută pe an.

*

Contabilitate în partidă dublă în administrațiile de stat. Noua lege a Contabilității

generale a Statului prevede și adoptă pentru administrațiile statului contabilitatea în partidă dublă.

Se va introduce deocamdată la contabilitatea generală a Statului și contabilitățile diferitelor departamente, precum și la admin. financiare.

După cunoașterea rezultatelor noului sistem el va fi introdus și la celelalte instituții ale Statului.

*

Școala Minieră a Statului din Baja-Mare, care pregătește măleștri minieri și metalurghi publică concurs pentru admitere. În școală se primesc tineri cetățeni români, cari au împlinit vârsta de 17 ani, și cari au terminat cu succes cursul inferior de liceu sau gimnaziul. (Clasa IV, programă veche sau clasa III, programă nouă). Cererile scrise cu mâna și provăzute cu timbre regulate se vor înainta Direcțiunii școlii cel mai târziu până în 15 August 1929, plus următoarele acte: Extras de naștere; Certificat de studii; Certificat de bună purtare; Certificat de naționalitate; Certificat medical; Certificat dela autoritatea stării civile că este necăsătorit; Certificat autentic despre ocupațiunea întreprinsă după părăsirea ultimului an școlar. Tinerii, cari sunt în etate de peste 21 ani au să anexeze actele autentice că au satisfăcut serviciul militar. Admiterea se face în baza unui examen de admitere din: limba română; aritmetică; geometrie și o vizită medicală. La examenul de admitere, care se va ține în 2, 3 și 4 Septembrie a. c. se vor prezenta numai tinerii, cari vor fi chemați prin aviz separat. Elevii sunt obligați săptămânal la trei zile de practică pentru care vor primi plată zilnică, ce se va stabili ulterior. Prelegerile durează 3 (trei) ani școlari din câte 10 (zece) luni, și tinerii cari au terminat cu succes această școală devin maestri minieri sau maestri metalurghi. Absolvenții acestei școli se bucură de termen redus la serviciul militar. Taxe școlare nu sunt sub nici un titlu. Școala nu are internat, elevii sunt externi.

*

Datoria totală a economiei germane este evaluată de o statistică oficială germană, per ziua de 30 Aprilie a. c., la suma de 65 miliarde Marce germane.

Din suma de sus sunt 31 miliarde Marce germane datorii cu termene lungi și 24 miliarde Marce germane, datorii cu termene scurte.

*

Turiștii americani au cheltuit, în 1928, în străinătate, în preponderanță în Europa, conform datelor statistice oficiale americane, suma de rotund 500 milioane Dollari (Lei 84 miliarde). Ca bază a evaluării s'au luat faptul, că anual călătoresc în străinătate 500.000 Americani, cari cheltuiesc acolo, în calcul mediu, câte 1000 Dollari.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 13 Iulie 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.704,608.793
Devize	2.166,570.306
Monetă divizionară	3,584.250
Portofoliul comercial	8.947,691.267
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	953,569.307
Datoria Statului	3.958,659.838
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	581,610.066
Fonduri de pensiuni și asistență pentru personal	105,547.411
Imobile	377,445.059
Mobilier și mașini de imprimerie	60,520.505
Cheltuieli de administrație	28,591.734
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	1.671,850.000
Argint—Lingouri și monete	6,372.836
Conturi diverse	1.282,661.540
Totalul activelor	30.748,283.356

Pasiv	
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	702,450.985
Bilete B. N. R. în circulațiune	19.194,606.714
Conturi curente și recepise la vedere	7.415,168.622
Dobânzi și beneficii diverse	63,771.363
Conturi diverse	2.602,285.672
Raportul între stocul de aur și angajamente	32·71 ⁰ / ₀
Raportul între stocul total și angajamente	39·89 ⁰ / ₀

Taxa:	Scont	9 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
	Dobânda	10 ¹ / ₂ ⁰ / ₀

Cursul Valorilor la București la 26 Iulie 1929.

EFFECTE	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	70—80
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	50 ¹ / ₄ —50 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	49 ³ / ₄ —50
Scris Urb. Iași	5	49 ¹ / ₄ —49 ¹ / ₂
Comuna București	4	50—60
Comuna București	5 ⁰ / ₀	50—60
Imprumutul Național 1916	5	63 ¹ / ₂ —64
Imprumutul Unirii 1919	—	58 ¹ / ₄ —58 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	58—58 ¹ / ₄
Renta împroprietăririi	5	52 ¹ / ₂ —52 ³ / ₄
" 1903 original	5 ⁰ / ₀	80—90
" 1903 duplicate	5 ⁰ / ₀	50—60

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	10150—10200
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1125—1135

	Val. nom.	Cursul
Românească	500	920—925
" pui	500	825—835
De Scont ex. cup.	500	340—345
Comerc. Română	500	990—1000
Credit Român ex. cup.	500	1000—1010
Generală	500	670—675
Viticola	500	340—350
Comerț Craiova opt.	500	880—890
Com. Ital. și Rom.	500	740—750
Albina Sibiu ex. cup.	500	1025—1050
Carpaților	500	475—500
Franco-Română	500	90—100

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	6250—6350
Națională	500	1100—1150
Generală	500	2400—2500
Agricola ex. cup.	500	1100—1150
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2300—2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1320—1330
Astra Română	500	2230—2250
Speranța opt.	500	1150—1200
Speranța pui	500	625—650
Petrol Blok	500	290—300
Petrolul Rom. opt.	500	550—560
Petrolul Rom. (pui)	500	200—225
I. R. D. P. opt.	500	320—325
Concordia	250	1100—1120
Creditul Minier opt.	500	620—625

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	705—710
C. Tramv. Buc.	500	960—970
Govora-Călimănești purtător	200	240—250
Govora-Călimănești nom.	200	240—250
Cartea Românească	500	350—355
Creditul Technic purt.	500	460—470
Creditul Technic nom.	500	430—440
Letea opt. ex. cup.	500	705—710
Clădirea Românească	500	610—620
Mica	500	565—570
Carpațina	500	900—950
Credit Industrial ex. cup.	1000	840—850

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167·80—168·—
Sterline	815—817·—
Lirete	8·90—8·95
Cor. cehe	5·03—5·05
Franci francezi	6·68—6·71
Franci belgieni	4·65—4·70
Franci elvețieni	32·75—33·—
Mărci germane	40·35—40·55
Zlofi	18·75—19·—
Șilingi austr.	23·90—24·—
Pengő	29·55—29·65
Dinari	2·98—3·—
Leva	1·22—1·23
Drachme	2·23—2·26
Lire otomane	82·00—83·—
Napoleon	650—655·—